

NORGES INDUSTRI

MED INDUSTRIKALENDER

ORGAN FOR NORGES INDUSTRIFORBUND

ANSVARSHAVENDE: KNUT HALD

REDAKTØR: JAN M. CLAUSSEN

5-6

O S L O

28. MARS

1 9 5 3

35. Årg.

RÅDHUSGATEN 25

TELEFON 427140

Innholdsfortegnelse side 78.

Et 10-års minne.

Sosialiseringen av det industrielle organisasjonsliv som «det statsbærende parti» ikke klarte å gjennomføre.

Den 7. april 1943 godkjente det såkalte Næringsdepartement de såkalte vedtekter for et «Norges Industriforbund» — et forbund som jo ifølge brev av 26/2 s. å. fra myndighetene var innpasset i det nye system — den gamle fri næringsorganisasjon var satt ut av spillet og dens ledelse satt på porten og erstattet med passende partifolk.

I de nye vedtekters § 1, hvorefter Norges Industriforbund skulle være en «næringsgruppe for *samtlig*e industribedrifter som utøver næringsvirksomhet i Norge» var oppgavene utformet således:

- «a) å øke næringslivets yteevne ved planmessig fremme av og innvirkning på de foretagender som er tilsluttet det,
- b) å ordne industrinæringsens egne anliggender i samarbeid med de offentlige myndigheter,
- c) å ivareta næringsens felles interesser under hensyn til folkets og statens felles gagn,
- d) å utføre andre oppgaver som departementet pålegger det.»

En fullstendig ensretting var sikret ved gjennomføringen av det berømte førerprinsipp, under myndighetenes overhøyhet. Fra nå av skulle det vel mer religiøst enn politisk pregede slagord «*fellessnytt*en foran *egennytt*en» ved lov etterleves av alle.

I § 4 fantes hjemmel for Industriforbundets oppdeling i «sentralforbund» og disses inndeling igjen i bransjegrupper og undergrupper samt lokalgrupper. Plansjen over hele organisasjonsplanen — tettskrevet og én meter lang —

var en praktfull drøm av skjematisk-teoretisk konstruksjon (som heldigvis ikke fikk innhold).

Det nye industriforbund var bare *én* av stene i den gigantiske organisasjonspyramide som skulle konstrueres under navn av *Norges Næringssamband*, som omfattet 9 andre næringsgrupper ved siden av industrien (bank, bønder, fiske og fangst, forsikring, handel, hotell og bevertning, håndverk, skipsfart, transport), og disse grupper igjen da hver med *sine* utvalg og råd og grupper og grupperes grupper, i rundhåndet overflod.

Statsautorisert rasjonalisering.

Selve konstruksjonsvirksomheten på organisasjonsområdet var jo i seg selv ikke så meget å legge brett på. Farlig kunne det først bli om det nye finmaskede apparatnett virkelig skulle tas i bruk. Med sikte på en såkalt *nasjonal arbeidsinnsats*, som var innvarslet ved lov av 22/2 1943, søkte således det statsautoriserte Norges Industriforbund ved alle midler å få nedsatt *bransjeutvalg* for å *rasjonalisere* vedkommende bransjer, bl. a. nedlegge eller slå sammen bedrifter. Man forsøkte å oppnevne gode norske industriledere til dette arbeid, men det lykkedes bare meget dårlig å skaffe medansvarlige på denne måte, idet så godt som samtlige oppnevnte, hvis de da ikke var partimedlemmer, meddelte at de ikke kunne påta seg vervene. I en parole om saken het det: «Man var herunder klar over at spørsmålet om en deltagelse ikke under noen omstendighet kunne bedømmes ut fra snevre bedrifts- eller bransje-